

קורס מספר: 290.3068

שנה"ל: 2011-2012

ניהול בבריאות שנה ג': תהליכי הדרכה בארגוני בריאות

מרצה: גב' דלית וילהלם

החל מהמחצית השנייה של המאה העשרים אנו עדים לקצב שינויים ההולך וגובר המשפיע על כל תחומי חיינו. השינויים הרבים במעבר לכלכלת מידע ולטכנולוגיות מידע באים לידי ביטוי ביצירת ידע חדש ובהתיישנות מהירה של ידע קיים, שינויים בשוק העבודה, בחברה ובמשפחה. שינויים אלו מלווים בעמימות ובאי ודאות ההולכים וגדלים. בתנאים אלו, שבהם מהירות השינויים ועצמתם אינם ניתנים לניבוי, היכולת של הארגון ללמוד היא קריטית. הלמידה חיונית ומרכזית להתפתחות ולשרידות של כל ארגון. כל ארגוני הבריאות מוצאים עצמם מתחרים על משאבים מצומצמים ומתמודדים בשינויים מהירים ומורכבים תוך שהם מנסים לשפר את איכות השרות שלהם.

מטרות הקורס הן:

1. להקנות למשתתפים ידע, מיומנויות ותפיסת עולם, לגבי אבחון והטמעת למידה ארגונית על מרכיבי השונים.
2. להתנסות בסימולציות ארגוניות המאפשרות הבנת התהליכים הדינאמיים המשפיעים על התנהגות צוות בארגוני בריאות תוך שהוא מתמודד עם קשיים, טעויות, טכנולוגיות מיומנויות וידע חדש.
3. לספק למשתתפים פורום לדיון ולפתרון דילמות ניהוליות, הצעות מן העבודה היומיומית בארגוני הבריאות.

מבנה הקורס:

הקורס יתנהל במתכונת סדנתית-התנסותית בשילוב חומר תיאורטי ולמידה מרחוק. הקורס הוא שנתי ומתנהל במתכונת הבאה: במהלך סמסטר א' המפגשים יהיו סדנאיים באוניברסיטה. במהלך סמסטר ב' רוב הלמידה תתנהל מרחוק- הסטודנטים יגישו רפרטים מתוקשבים וינהלו את הלמידה של עמיתיהם באופן מתוקשב. לקורס שלושה מרכיבים – השתתפות בדיונים ופעילויות במסגרת סדנאות שתעביר המרצה, השתתפות בפעילות מקוונת בין חברי הקבוצה והמרצה ולמידת עמיתים שתבצע באמצעות רפרט מתוקשב. במהלך הסדנאות יתבצע ניתוח של מצביי הדרכתיים בארגוני הבריאות.

דרישות והרכב הציון:

1. השתתפות פעילה בכיתה (השתתפות שבועית באתר הקורס ובאתרים שונים על פי הנחיית המרצה והשתתפות בכיתה) – 10%
2. הצגת מאמר ברפרט מתוקשב וניהול הלמידה בפורום - 40% (יתרחש במהלך סמסטר ב)

3. פרויקט קבוצתי – 50% (יתרחש במהלך סמסטר א' וב')

נוכחות : חובה .

תכני הקורס ורשימת הקריאה

תאריך: 31.10.11

נושא השיעור:

1. מבוא: מושגי ייסוד –

למידה ארגונית

למידת מבוגרים

תאריך: 7.11.11 ,14.11.11 ,21.11.11

נושא השיעורים ופריטים ביבליוגרפיים:

2. מאפייני למידה ארגונית ולמידה בארגוני בריאות

פרק 1 : מבוא ורקע תיאורטי http://www.tzafonet.org.il/kehil/shaal/maam_lmida_irgun.htm

Schulz, M. (2001) The Uncertain Relevance of Newness: Organizational Learning and Knowledge Flows. *The Academy of Management Journal*, Vol. 44, No. 4 (Aug.), pp. 661-681

Friedman, V. J. and Lipshitz, R. and Popper, M. (2005) The Mystification of Organizational Learning. *Journal of Management Inquiry*; 14; 19.

למידה ארגונית בארגוני בריאות

קורן, י. ויוגב ח. (2003) למידה מהצלחות ככלי מחולל תוצאות ומנוף לשינוי ארגוני

<http://www.tzafonet.org.il/kehil/shaal/lemidameachlahot.htm>

Lipshitz, R. & Popper, M. (2000) Organizational Learning in a Hospital. *Journal of Applied Behavioral Science* 2000; 36; 345.

Carroll, J. S. and Edmondson, A. C. (2002). Leading organizational learning in health care. *Qual Saf Health Care*; 11: 51-56

Vassalou, L. (2001). The learning organization in health-care services: theory and practice. *Journal of European Industrial Training*, Volume 25, Number 7, pp. 354-365(12).

תאריך: 28.11.11 , 5.12.11 , 12.12.11
נושאי השיעורים ופריטים ביבליוגרפים:
3. למידת מבוגרים - תיאוריות ומודלים

אנדרגוגיה¹ – יסודות בלמידת מבוגרים ובהנחייתם <http://www.education.gov.il/hadracha>

ברנדט, ר. למידה רבת עוצמה. www.branco weiss.org.il/upload/powerful%20learning.doc

Taylor, E. W. (2008) Transformative Learning Theory. *New Directions for Adult and Continuing Education*, vol 119 p 5-15.

Topping, K. J.(1996) The Effectiveness of Peer Tutoring in Further and Higher Education: A Typology and Review of the Literature Author(s): Source: *Higher Education*, Vol. 32, No. 3 Oct., pp. 321-345.

אסטרטגיות ומתודות ללמידה

Mergel, B. (1998) Instructional Design & Learning Theory. University of Saskatchewan

<http://www2.yk.psu.edu/~jlg18/506/Instructional%20Design%20by%20Mergal.pdf>

למידה במקום העבודה

Daley, B. J. (2000) Learning in Professional Practice. *New Directions for Adult and Continuing Education*, no. 86, chapter 4.

תאריך: 20.12.10, 13.12.10

נושא השיעור ופריטים ביבליוגרפים:

4. מחסומים ללמידה ארגונית

Tucker, A. L. and Edmondson, A. C. (2002) *why hospitals don't learn from failures*. Harvard Business School

<http://www.hbs.edu/research/facpubs/workingpapers/papers2/0203/03-059.pdf>

Edmondson, A. C. (2004) Learning from failure in health care: frequent opportunities, pervasive barriers. *Qual Saf Health Care*; 13.

Cannon, M. D. and Edmondson, A.C. (2005) Failing to Learn and Learning to Fail (Intelligently): How Great Organizations Put Failure to Work to Innovate and Improve. *Long Range Planning* 38, 299 e319.

Edmondson, A. C. (2004). Learning From Mistakes Is Easier Said Than Done. *Journal of Applied Behavioral Science*; 40; 66.

תאריך: 19.12.11, 26.12.11, 2.1.12, 9.1.12

נושא השיעור ופריטים ביבליוגרפים:

5. דפוסי חשיבה בארגון

שינוי פרדיגמה – שינוי בחשיבה

חגי-ניב, א. חשיבה מערכתית, מערכות פתוחות ומערכות מורכבות: מתכון לשינוי בעולם מורכב.

www.niv.co.il/index.php?show=33816&popup=1

Hitt, W.D. (1995) The learning organization: some reflections on organizational renewal. *Leadership & Organization Development Journal*, Vol. 16 No. 8, pp. 17-25

ידע בארגון

Choo, W. C. (2001). The knowing organization as learning organization. *Education + Training*, Volume 43 . Number 4/5 pp- 197±205.

Carneiro, A. (2000). How does knowledge management influence innovation? *Journal of Knowledge Management*, Volume 4 . Number 2 .pp- 87±98.

בטיחות

Wilson, K. A. & Burke, C. S. & Priest, H. A. & Salas, E. (2005). Promoting health care safety through training high reliability teams. *Quality and Safety in Health Care*; 14 :303-309.

Alonso, A. & Baker, D. & Holtzman, A. & Day, R. & King, H. & Toomey, L. & Salas, E. (2006). Reducing medical error in the Military Health System: How can team training help? *Human Resource Management Review*, Volume 16, Issue 3, September, Pages 396-415.

Nieva, V. F. & Sorra, J (2003). Safety culture assessment: a tool for improving patient safety in healthcare organizations. *Qual Saf Health Care*;12(Suppl II):pp:17–23.

Blegen, M. A. & Pepper, G. A. & Rosse, J. (2005). Safety Climate on Hospital Units: A New Measure . *Advances in Patient Safety: Vol. 4*, 429-443.

תאריך: 16.1.12 , 23.1.12

נושא השיעור ופריטים ביבליוגרפים:

6. תקשוב כטכנולוגיה ללמידה ארגונית בארגוני בריאות

נבות, ע. (2001) למידה מבוזרת: סינכרונית מול א-סינכרונית . אוניברסיטת בר-אילן

http://www.biu.ac.il/bar-e-learn/mehkar_akiva.htm

תכנית למידה מתוקשבת קבוצתית לרופאי משפחה בשירותי בריאות כללית: ממצאי הערכה

Kamel Boulos, M. N & Maramba, I. & Wheeler, S. (2006). Wikis, blogs and podcasts: a new generation of Web-based tools for virtual collaborative clinical practice and education. *BMC Medical Education*, 6:41

Maged, N.& Boulos, K. & Hetherington, L. & Wheeler, S. (2007) Second Life: an overview of the potential of 3-D virtual worlds in medical and health education. *Health Information and Libraries Journal*, 24, pp.233–245.

Stout, P. A. & Villegas, J. & Kim, H. (2001) Enhancing learning through use of interactive tools on health-related websites. *Health Education Research*, Volume16, Issue6 Pp. 721-733

Rao, S. & Swartz, A. & Obeid, L. & Rao, S. & Joyce, B. & Whitehouse, S. & Horst, M. & Butler, J. & Kinnen, R. & Shepard, A. & Rubinfeld, I. (2010) e-Portfolio Competency Metadata: Pilot Study for a Call to Action. *Journal of medical systems*, May 6.

מטלות:

הנחיות לפרויקט קבוצתי (50%)

הפרויקט הקבוצתי יתבצע בקבוצות של 4 סטודנטים כל קבוצה במהלך סמסטר א' וסמסטר ב'. הפרויקט יבחר מאחד הנושאים הבאים:

- הכנת סטודנטים להתנסויות הקליניות
- פיתוח סימולציות בסייעוד
- אסטרטגיות ואמצעים ללמידת מבוגרים
- הערכת ביצוע בפרקטיקה ומשוב
- חשבון רפואי ומניעת טעויות בחלוקת תרופות
- אסטרטגיות ללמידה בפרקטיקה

קבוצת הסטודנטים מבצעת את הפרויקט בהתאם להנחיות הבאות:

1. בוחרת את אחד הנושאים המופיעים ברשימה
2. מגדירה את המטרות הראשוניות של הפרויקט (הנחיות מפורטות יופיעו באתר הקורס)
3. מגדירה את המשימות לפרויקט בהתאם ליעדים שמגדירה
4. מחלקת את המשימות בין חברי הקבוצה
5. מדווחת אחת בשבוע בפורום שנמצא באתר הקורס בהיילרן
6. מגדירה את קצב ההתקדמות ומעריכה את ההצלחות שלה
7. מציגה את הפרויקט בשיעורים בסיום סמסטר ב'

הנחיות לכתובת עבודה על הפרויקט קבוצתי

חלק ראשון: רקע ורציונל

תארו את הרקע לביצוע הפרויקט שלכם:

- מה הן מטרות הפרויקט וכיצד הן קשורות לספרות מקצועית
- מה היו ההנחיות וכיצד אתם החלטתם לבצע
- מדוע חשוב לבצע את הפרויקט
- במה הוא תורם ללמידה ארגונית
- קישור לספרות רלוונטית שמסבירה את חשיבות הפרויקט

חלק שני: ביצוע הפרויקט

תארו כיצד ביצעתם את הפרויקט:

- מה היו המשימות שביצעתם, מה מטרתן וכיצד הן קשורות לפרויקט
- מה היה הפער בין התכנון לביצוע
- מה לא הצלחתם לבצע כפי שתכננתם ומה למדתם מזה
- מה התוצרים של המשימות שבצעתם

חלק שלישי: הערכת הפרויקט

- מה הן מטרות הפרויקט כעת. מה ההבדל בין המטרות בתחילת הדרך לבין הסיום? כיצד הן קשורות למטרות שהגדרתם בתחילת הפרויקט כיצד אתם מבינים כעת את מטרת הפרויקט עם סיומו?
 - תארו את תוצרי הפרויקט וקשר אותם לספרות מקצועית רלוונטית. הסבירו את הקשר ללמידה ארגונית
 - מה יכולתם ללמוד מההליכים והתוצרים של הפרויקט? נא תארו תובנות ברמה האישית של כל סטודנט וברמה הקבוצתית
 - המלצות לעתיד
- את העבודה יש להגיש עד ה 15.8.12. במייל

הנחיות להצגת רפרט מתוקשב וניהול הלמידה בפורום (יתרחש במהלך סמסטר ב')

1. התחלקו לזוגות
2. בחרו זוג מאמרים בנושא מסוים – והתארגנו עם החומרים שתיצרו עד לתאריך הספציפי שמתאים לכול נושא
3. סכמו את עיקרי המאמרים
4. בחרו דרך לספר על התכנים המרכזיים של המאמר וללמד את חברכם לקבוצה בהרצאה מוקלטת קצרה (עד 30 דקות) והדגמה (סרטונים, הפעלה ועוד)
5. צלמו את ההרצאה והפעילות
6. הסרט המצולם יופיע באתר הקורס וחבריכם לקבוצה יצפו בו ויגיבו עליו בפורום
7. עליכם לנהל את הפורום של הקורס במשך שבוע

תאריך ושם הסטודנטים	הנושא ורשימה ביבליוגרפית רלוונטית
12.3.12	1. למידת מבוגרים - תיאוריות ומודלים
	1) Taylor, B. and Kroth, M. (2009). Andragogy's Transition Into The Future: Meta-Analysis of Andragogy and Its Search for a Measurable Instrument. <i>Journal of Adult Education, Volume 38, Number 1.</i>
	2) O'Shea, E. (2003). Self-directed learning in nurse education: a review of the literature. <i>Journal of Advanced Nursing, 43(1), 62–70.</i>

<p>2. למידה רפלקטיבית</p> <p>1) Ruth-Sahd, L. (2003). Reflective Practice: A Critical Analysis of Data-Based Studies and Implications for Nursing Education. <i>Journal of Nursing Education, Vol. 42, No. 11.</i></p> <p>2) Kuiper, R. A. & Pesut, D. J. (2004). Promoting cognitive and metacognitive reflective reasoning skills in nursing practice: self-regulated learning theory. <i>Journal of Advanced Nursing, 45(4), 381–391.</i></p>	<p>19.3.12</p>
<p>3. למידה דרך פתרון בעיות (PBL)</p> <p>1) Barrow, E. J. and Lyte, G. & Butterworth, T. (2002). An evaluation of problem-based learning in a nursing theory and practice module Nurse. <i>Education in Practice, Volume 2, Issue 1, March, Pages 55-62.</i></p> <p>2) Ehrenberg, A. C. and Ha'ggblom, M. (2007). Problem-based learning in clinical nursing education: Integrating theory and practice. <i>Nurse Education in Practice 7, 67–74.</i></p>	<p>26.3.12</p>
<p>4. הדרכה מקוונת</p> <p>1) Miller, L. C. and Devaney, S. W. and Kelly, G. L. and Kuehn, A. F. (2008). E-Mentoring in Public Health Nursing Practice. <i>The Journal of Continuing Education in Nursing, Vol 39, No 9.</i></p> <p>2) Schichtel, M. (2010). Core-competence skills in e-mentoring for medical educators: A conceptual exploration. <i>Medical Teacher, 32: e248–e262.</i></p>	<p>16.4.12</p>
<p>5. בטיחות</p> <p>1) Armstrong, K. J. and Laschinger, H. (2006). Structural Empowerment, Magnet Hospital Characteristics, and Patient Safety Culture Making the Link. <i>Journal of nursing care quality, Vol, 21, 2,pp, 124-1.12.</i></p> <p>2) Duffy, M. E. (2001). A critique of cultural education in nursing. <i>Journal</i></p>	<p>23.4.12</p>

<p><i>of Advanced Nursing</i> 36(4), 487±495.</p>	
<p>6. חשיבה קלינית</p> <p>1) Simpson, E. and Courtney, M. (2002). Critical thinking in nursing education: Literature review. <i>International Journal of Nursing Practice</i>; 8: 89–98.</p> <p>2) Bucknall, T. K. (2000). Critical care nurses' decision-making activities in the natural clinical setting. <i>Journal of Clinical Nursing</i>; 9: 25±36.</p>	<p>30.4.12</p>
<p>7. למידה מטעויות</p> <p>1) Mackenzie, L. (2002). Briefing and debriefing of student fieldwork experiences: Exploring concerns and reflecting on practice. <i>Australian Occupational Therapy Journal</i>, 49, 82–92.</p> <p>2) Benner, P. and Sheets, V. and Uris, P. and Malloch, K. and Schwed, K. and Jamison, D. (2002). Individual, Practice, and System Causes of Errors in Nursing A Taxonomy. <i>The Journal of nursing administration</i>, vol:32 iss:10 pg:509</p>	<p>7.5.12</p>
<p>8. משחקי למידה</p> <p>1) Beylefeld, A. A. & Struwig, M. C. (2007). A gaming approach to learning medical microbiology: students' experiences of flow. <i>Medical Teacher</i>, 29: 933–940.</p> <p>2) Persky, A. M. and Stegall-Zanation, J. & Dupuis, R. E. (2007). Students Perceptions of the Incorporation of Games into Classroom Instruction for Basic and Clinical Pharmacokinetics. <i>American Journal of Pharmaceutical Education</i>; 71 (2) p. 1-9.</p>	<p>14.5.12</p>
<p>9. שינוי חשיבה</p> <p>1) Macdonald, G. (2002) Transformative unlearning: safety, discernment and communities of learning. <i>Nursing Inquiry</i>; 9(3): 170–178.</p>	<p>21.5.12</p>

<p>2) Griscti, O. and Jacono, J. (2006). Effectiveness of continuing education programmes in nursing: literature review. <i>Journal of Advanced Nursing</i> 55(4), 449–456.</p>	
<p>10. סביבות עבודה ולמידה</p> <p>1) Mantzoukas, S. and Jasper, M. A. (2004). Reflective practice and daily ward reality: a covert power game. <i>Journal of Clinical Nursing</i>, 3, 925–933.</p> <p>2) Elliott, M. (2002). The clinical environment: a source of stress for undergraduate nurses. <i>Australian Journal of Advanced Nursing</i>, Vol- 20 Number 1, 34-38.</p>	<p>28.5.12</p>
<p>11. חידושים</p> <p>1) Fry, L. W. (2003). Toward a theory of spiritual leadership. <i>The Leadership Quarterly</i>, 14, 693–727.</p> <p>2) Fasnacht, P. H. (2003). Creativity: a refinement of the concept for nursing practice. <i>Journal of Advanced Nursing</i>, 41(2), 195–202</p>	<p>4.6.12</p>